

Доктрина

Doctrina multiplex, veritas una – Наука багата, істина одна

Інформаційно-аналітичний бюлетень відділу аспірантури та докторантури, випуск №2, 2013 рік

“У простоті – геніальність...”

Напередодні Дня науки, ми вирішили запитати нашого ректора, тричі “Науковця року” про будні науки та наукову діяльність.

Петре Юрійовичу, на Ваш погляд, наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Це все разом. Талант, підкріплений тяжкою працею у вигляді творчого заняття. В основному – це тяжка праця. Все ґрунтується на кропіткій наполегливій праці. Талант, помножений на працю – лише це поєднання може дати результативність у науковій роботі. Імітацією наукової роботи можна займатися і без праці, і без таланту. Але якщо по-справжньому працювати, тоді все це треба поєднувати.

Якою була Ваша перша наукова праця?

Статті в мене були завжди публіцистичного плану. Мене завжди тягнуло до того, щоб було зрозуміло. Коли я читав Г. Гегеля, І. Канта, І. Фіхте, Ф. Шеллінга – це надзвичайно складні тексти, там над однією сторінкою треба довго думати. Дійсно, у Г. Гегеля одне речення – півсторінки, треба сидіти, думати, смисл великий закладений там. Я завжди думав: навіщо все це так хитромудро закручувати? Для того, щоб знайшлась людина, яка має зосереджувати свою увагу, виховуватись, працювати над собою. Чому люди пишуть так? Мені досі важко це зрозуміти. І тоді ж я знайшов низку філософів, які говорять про такі ж мудрі речі, але дуже просто. І ці люди

набагато відоміші, популярніші і в науковому світі, і у філософському середовищі, той же А. Камю, Ж.-П. Сартр, С. де Бовуар, які є популярними, дуже відомими, вміли писати просто, в публіцистичному стилі. Я завжди тягнувся до такого стилю. Тому я страшенно не люблю у аспірантів, коли вони пишуть речення на сторінку чи на півсторінки і при цьому його не розуміють або починають прості речі заплутувати термінами, які десь знайшли, викопали і обов'язково використали. Мене це завжди дивувало і я вважаю, що в простоті – геніальність. Була в мене стаття, з якої я розпочав і яка фурор зробила. Вона була опублікована в обласній газеті, досі пам'ятаю, як вона називалася – “Хрестик і мода”. Тоді була така напасть – носити як прикраси величезні хрести, обов'язково його треба було зверху носити. Це було таке есе, де я говорю про те, що це імітація віри, це намагання прилаштуватися до тих обставин, які існують. Вчора ще всі були атеїстами (99,9 % – це я пам'ятаю із соціологічних досліджень, без всякої фальші, я сам їх проводив), а на наступний день 99,9 % – віруючі. Розумієте, так не буває, тобто людина лукавить.

Хто і що є для Вас взірцями, авторитетами?

Мабуть, здивую Вас, коли скажу – їх у мене не було. Ніколи

не створював собі кумирів й сам у цій ролі не бажав би бути. Не мав і не маю невдячних учнів, бо ніколи не намагався стати для них абсолютним еталоном, а робив усе можливе, щоб прищепити любов до творчості, праці і вміння бути самим собою. Учень ніколи не перевершить свого вчителя, якщо бачить у ньому лише зразок, а не майбутнього конкурента.

Я виховувався в простій селянській родині, де панували не вишукані, красиві приписи, а проста життєвська мудрість: праця – основа достатку. На цьому стояли мої батьки, діди і прадіди, які ніколи не зраджували свого коріння і гордились цим. Не знаю, чи знали вони, до чого готують мене у житті, але оцю жорстку, сувору лінію мені прищепили. Думаю, що саме ця селянська ґрунтовність і родова пам'ять доводити будь-яку справу до кінця з високим результатом й є секретом життєвого успіху. Іншими словами, очевидно, саме батьки, їх життя і принципи стали для

мене живильним джерелом глибоких почуттів, чистого сумління і неспокою думки.

Що для Вас у житті означає праця?

Для мене праця – це душа будь-якої справи і запорука успіху та достатку. Вона приносить мені не лише моральне, а й естетичне задоволення. Будь-яку роботу намагаюся виконувати з повною віддачею сил і мобілізацією усіх своїх творчих здібностей. Я захоплююсь думкою М. Лютера, який говорив: “Усе, що ми робимо, маємо робити так, ніби це найважливіша справа у світі”. Якщо ви метете вулиці, метіть їх так, як Мікеланджело створював свої полотна. Якщо ви кращий у тому, що робите, навіть якщо це праця двірника, весь світ проторує дорогу до вашого дому, щоб сказати: тут живе найкращий двірник світу! Праця, особливо “сродна душі” (Г. Сковорода), – це головне в житті людини. Від усіх непри-

ємностей, від усіх проблем можна знайти один порятунок – у праці.

Що Ви хотіли б змінити у науково-дослідній роботі університету?

Найперше, мають бути предметні дослідження, які виходять на конкретні результати, конкретні винаходи, конкретні відкриття, конкретні впровадження, а звідси – наукою університет має заробляти.

Потім, навчальний процес має бути безпосередньо пов’язаний із науковою діяльністю. Це має бути один процес, а не два процеси, які ідуть паралельно. І тому кожен викладач має бути науковцем. До наукового процесу мають бути залучені і студенти, і аспіранти, тільки тоді ми можемо чогось реально досягнути.

Побажайте щось нашим науковцям у їх святковий день.

Великою прикрістю сьогодення є те, що футболіста цінують більше, ніж науковця, боксера-чемпіона –

більше, ніж нобелівського лауреата. Але, не дивлячись на це, я хотів би, щоб кожен науковець розумів, що саме те, що ми усвідомлюємо цей факт означає, що ми є вищими від цього всього, цієї ситуації. Ми просто маємо вірити, що настане час, коли суспільство зрозуміє значення науки, воно має зрозуміти, тому що, якщо буде по-іншому, то вважайте, що ми вже знаходимось на краю прірви, куди готові в будь-яку хвилину зірватися... Я думаю і вірю, що суспільство зрозуміє, наскільки важлива наука для нього. А у зв’язку з цим і підніметься авторитет науковця в очах суспільства. Оптимізму, надії, і найголовніше – гідності, наукової гідності. Щоб було у науковців почуття гідності, не дивлячись ні на що. Коли ти маєш, як говорив Г. Сковорода “сродну працю”, то це щастя.

Інтерв'ю провели
Сейко Н.А. та Коваль Т. В.

“Науковці року” про науку (бліц-інтерв’ю)

У 2013 році ми вже втретє поспіль будемо відзначати кращих серед кращих, тому вирішили задати ряд запитань переможцям минулих років.

“Науковець року – 2011” з історико-філософського напрямку, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва Поліщук Олена Петрівна.

Якщо б Ви не стали викладачем, то яку б професію обрали?

Художника-кераміста чи етнографа.

На що витратили премію за перемогу у номінації “Науковець року”?

На нові публікації.

Чи підштовхнула Вас перемога у номінації “Науковець року” до створення нових проектів? Яких?

Соціально-культурного й просвітницького проекту “Краса рятує світ”. Чому у свій час Ви вибрали саме таку наукову галузь?

Сподобалися праці О. Баумгартена та лекції Л. Левчук. І ще – зацікавлення живописом.

Яка Ваша улюблена книга?

“Маленький принц” А. де Сент-Екзюпері і “Пригоди бравого вояки Швейка” К. Чапека.

Назвіть три складові успіху в науковій діяльності?

Праця “у кубі”, коли ти жінка, яка займається науковою діяльністю.

“Науковець року – 2010” з психолого-педагогічного напрямку, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання Ахметов Рустам Фагимович.

Наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Все разом.

Якщо б Ви не стали викладачем, то яку б професію обрали?

Став би тренером.

Яке Ви маєте хобі, окрім наукової роботи?

Баскетбол, праця на дачній ділянці.

Чи хотіли б Ви, щоб Ваші діти також стали науковцями?

Вони вже є науковцями.

Чи підштовхнула Вас перемога у номінації “Науковець року” до

створення нових проектів? Яких?

Проект “Підвищення якості фізичної підготовки учнівської та студентської молоді”.

Чому у свій час Ви вибрали саме таку наукову галузь?

Саме життя мене “перенесло” з діючих спортсменів у науковця саме з цієї галузі.

Де ви шукаєте натхнення для наукової роботи?

У спілкуванні з природою і приємними людьми.

Назвіть три складові успіху в науковій діяльності?

Знання, бажання, праця.

“Науковець року – 2011” з психолого-педагогічного напрямку, доктор педагогічних наук, професор Дубасенюк Олександра Антонівна.

Чи змінила якимось чином Ваше життя перемога у номінації “Науковець року”?

Життя не змінилось в тому плані, що ми знаходимось у постійному творчому пошуку. Зокрема, за останній рік у нас була проведена важлива україно-польська конференція з актуальних проблем становлення та розвитку науково-педагогічних шкіл в Україні і Польщі. Ця конференція викликала великий резонанс як в Польщі, так і в Україні. Крім того, було проведено численні круглі столи з актуальних проблем вищої школи, а нещодавно було проведено міжнародний семінар з проблем освіти дорослих спільно з відділом андрагогіки Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих. А найголовніше – розпочала свою п'яту каденцію спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій з педагогіки, а це означає, що ми продовжуємо підготовку науково-педагогічних кадрів не лише для нашого університету, але й для інших регіонів України.

Наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Я думаю, це поєднання і таланту, і праці, і творчого натхнення. І в науковій роботі мене приваблює сам процес, хоча і результат важливий, відкриття чогось нового, пошук істини, робота з молодими науковцями, молодими дослідниками. Теж дуже привабливо – допомагати іншим долати певні вершини, захищати дисертації, але не тільки це. Головне, що у нас є наукова школа – колектив однодумців, ми вже багато років (більш як 25) працюємо за різними напрямами і маємо вагомі результати.

Що відчуває людина, коли вона визнана найкращою у своїй галузі серед науковців університету?

Тут я не буду оригінальною. Сократ казав, що він знає, що він мало знає, то я для себе зрозуміла, що попереду ще більші вершини, які слід долати. Тобто нелегко опинитися на вершині, але втриматись на вершині – це ще важче. Тому треба працювати, працювати і працювати, знаходитися в процесі, в творчому пошуці, тільки це приносить справжнє задоволення і справжнє творче натхнення.

Назвіть три складові успіху в науковій діяльності?

Думаю, що це, насамперед, любов до людей, любов до науки, це праця, безумовно... і це наявність колективу однодумців.

“Науковець року – 2010”, “Науковець року – 2011” з природничо-математичного напрямку, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри зоології Стадниченко Агнеса Полікарпівна.

Наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Це – праця, яка дає ні з чим не зрівнянне задоволення.

Якщо б Ви не стали викладачем, то яку б професію обрали?

Стала б професійним мандрівником.

На що витратили премію за перемогу у номінації “Науковець року”?

На публікацію чотирьох фахових статей, а те, що лишилося – на підгодівлю безпритульних тварин.

Яке Ви маєте хобі, окрім наукової роботи?

Наукову роботу аж ніяк не розглядаю як хобі, вважаю її сенсом свого життя. Щодо хобі, то обожнюю художню літературу (протягом усього життя жодний день не минає без читання), вишивання, мандрівки (відвідала 30 країн світу), спілкування з тваринами, у тому числі з бездомними.

Як Ви ставитесь до посилення вимог щодо написання дисертаційних досліджень та апробації результатів наукових досліджень?

До посилення вимог щодо написання дисертацій ставлюсь позитивно, тоді як до деяких з найновіших вимог щодо апробації результатів наукових досліджень – негативно, вважаючи їх приниженням гідності української науки.

“Науковець року – 2010” з літературно-лінгвістичного напрямку, доктор філологічних наук, професор Білоус Петро Васильович.

Наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Талант (здібності, природні нахили) – важлива складова наукової роботи. Але не вважаю цю роботу тяжкою, бо розглядаю наукову працю виявом творчості. Хіба творчий труд, який відповідає природним нахилам людини, може бути “тяжким”? Ні, він приносить і внутрішнє задоволення науковцю, і користь тим, кому призначений.

Чи варто брати участь у рейтингу “Науковець року”?

Ця справа має бути добровільною. Не буду казати про інших, але я вже два роки не беру участі у цьому конкурсі. І не тому, що не маю наукових досягнень, а тому що не хочу зайвий раз піаритися, бо такий вже у мене характер. Не увага керівництва, не символічні премії мене приваблюють. Я працюю для студентів, хочу зацікавити їх своїми науковими ідеями і досягненнями, а все інше – марнота марнот.

Чи працюєте ви над собою? Яким чином?

Ще в студентські роки я зрозумів, що фаховість формується не так на лекціях чи семінарах, як у процесі самостійної роботи. У ті ж роки я прилучився до дослідницької роботи, яка мене захоплювала і допомагала пізнати багато чого в різних галузях знань. Самостійну роботу розглядаю в контексті самовдосконалення. Без цього зачахне будь-який талант. А самовдосконалення – це природний, органічний процес, який у нашій професії складається із нагромадження інформації, її обробки і творчого застосування, внаслідок чого відкриваються нові горизонти у науці.

“Науковець року – 2010”, “Науковець року – 2011” з літературно-лінгвістичного напрямку, доктор філологічних наук, професор Єршов Володимир Олегович.

Наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Хвороба, діагноз, шпаківня, секта, каторга, зануда, язва, зубний біль, карієс, морфінізм, біла чума, зелений вир, позитивний вирок, <...> але я все це шалено люблю!!!...

Якщо б Ви не стали викладачем, то яку б професію обрали?

Історика, археографа, архіваріуса, бібліотекаря, інспектора бібліотек та архівів, заступника Міністра освіти та науки з надання творчих відпусток для невгамовних науковців, нічного чергового в архіві або бібліотеці – будь-яку, аби ближче до книжки.

З чого Ви розпочали свій шлях як науковця?

Мав хрест приїхати до Коростишева та дізнатися, що там жив Олізар, про якого я нічого не знав. Але дізнавшись, що я нічого не знаю, я захотів дізнатись про Олізара, який жив у Коростишеві, і про якого я нічого не знав, хоч і дізнався, що він жив. Ні, не зараз, а тоді, перед тим, коли я нічого не знав і перед тим, коли я хотів дізнатися про нього, бо я не знав нічого, що треба було знати. Ось тоді я почав дізнаватися про Олізара, а виявилось, що я розпочав шлях науковця.

Якою була Ваша перша наукова праця?

Стаття в Коростишівської районній газеті про Олізара. З особливим натхненням пригадую перший гонорар: 1 руб. 22 копійки.

Як би Ви зараз оцінили свої перші публікації?

Позитивно, вони у своїй наївності – щирі.

“Молодий науковець року – 2010” з історико-філософського напрямку, кандидат історичних наук, доцент Стельникович Сергій Володимирович.

Назвіть три складові успіху в науковій діяльності.

На мою думку, для досягнення успіху в будь-якій сфері, у тому числі в галузі наукової діяльності, першою і найголовнішою складовою є наполеглива праця, другою – цілеспрямованість (не зупинятися перед труднощами на шляху до мети), третьою – активно-творчий відпочинок.

Яка Ваша улюблена книга?

Улюблена книга...? Скажу так: книга, яку нині найчастіше тримаю у руках, – це українські народні казки. Їх дуже любить моя донька.

Що б Ви хотіли побажати відділу аспірантури та докторантури?

Відділ аспірантури та докторантури за нинішніх тенденцій перетворення університетів на важливі науково-соціальні інститути є одним із центральних підрозділів нашого навчального закладу.

У День науки хочу від імені науковців університету висловити вдячність працівникам відділу аспірантури та докторантури ЖДУ за професійний підхід до виконання своєї справи, побажати наснаги для подальшої роботи, лише позитивного настрою і яскравих творчих здобутків.

“Молодий науковець року – 2011” з історико-філософського напрямку, кандидат філософських наук, доцент Яцик Ірина Станіславівна.

Що відчуває людина, коли вона визнана найкращою у своїй галузі серед науковців університету?

Вдячність! Вдячність колегам за визнання і підтримку, вдячність за щирі слова і побажання. Університет – це маленька батьківщина, де ти із однопідприємцями твориш майбутнє для цілої країни. Тому і друзів тут найбільше. Тому і радієш, що маєш дійсно щирих людей в своєму оточенні, які вірять в тебе і підтримують.

З чого Ви розпочали свій шлях як науковця?

Науково-дослідною роботою я розпочала займатись ще в школі. Моя перша наукова стаття була про історію рідного краю і публікувалась в рамках обласного проекту “Школа юного краєзнавця”. Проект охоплював навчання на канікулах протягом 2 років (10-11 клас) і передбачав відвідування лекцій громадських діячів Житомира та кропіткої роботи в обласному архіві. Паралельно були перемоги у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт. Перша наукова стаття з історії у 15 років, перемога у Всеукраїнській олімпіаді з української мови та літератури у 16 років визначила подальший вибір професії в Житомирському державному педагогічному інституті імені Івана Франка. По закінченню університету уже мала 17 опублікованих наукових досліджень.

Чи хотіли б Ви, щоб Ваші діти також стали науковцями?

Моя донька закінчує третій клас і вже пише проектні роботи та бере участь у Всеукраїнських конкурсах. Можливо, її доля буде переплетена із вітчизняною наукою. Але особисто мені не дуже хотілось би, щоб внуки виховувались на орендованих квартирах, поки мама захищає дисертацію і відкладає гроші на наступну публікацію. Тому маю надію, що через 15 років економічна ситуація зміниться і наші діти зможуть реалізувати себе в Україні, а не чужих краях.

Де ви шукаєте натхнення для наукової роботи?

Науковець – це стиль життя. Це специфічне коло спілкування, це рідкісна форма сприймання дійсності. Працювати над темою, в якій живеш та якою дихаєш – це справжня насолода. Тому натхненні люди, це ті, які хочуть, можуть і знають, як сказати. Інколи проста цитата може викликати ряд асоціацій, роздумів та вилитися в науковому блозі в актуальну публікацію. Сократ закликав: “пізнай самого себе”, від себе додам “і натхнення тебе знайде”.

“Молодий науковець року – 2010” з психолого-педагогічного напрямку, кандидат педагогічних наук, доцент Павлик Надія Павлівна.

У нас в університеті активно діє Студентське наукове товариство. Що Ви можете побажати юним науковцям?

Я дуже люблю працювати зі студентами; я пишаюся перемогами моїх вихованців більше, ніж власними; я постійно отримую натхнення від їх ідей, інтересів, від того, коли бачу як зростають їх навчальні, соціальні, наукові здобутки, від усвідомлення своєї залученості до творення нового і потрібного, від рефлексії доторків до чужих життів. Я поважаю студентів, які створюють нове і прагнуть пізнавати та зростати. Тому всім учасникам Студентського наукового товариства бажаю досягнень, задоволеності, визнання, мотивації й любові – до світу і себе.

Якою була Ваша перша наукова праця?

Напевне, важко забути перші кроки у науці – бо це важке, непізнане, незрозуміле. Для мене це асоціювалося (та й досі порівнюється) з багатоголовим чудовиськом, коли відрубуєш одну голову – а на її місці виростає дві... Так і перша стаття – незрозуміло, з чого починати, як будувати, до чого йти. Відповідаєш для себе на одне питання – на його місці постає два нових! Тому при написанні першої статті я пішла найлегшим шляхом – оскільки закінчила фізико-математичний факультет і вміла працювати лише з

цифрами й їх аналізом – проаналізувала результати звітів дитячого фонду ООН щодо становища дітей в світі та порівняла їх з українськими статистичними даними. Це було, напевне, найлегшим... Потім сильно боялася показати її Наталії Андріївні (моєму науковому керівнику) – дуже не вірилося, що це можна читати і публікувати... Досі вдячна їй за розуміння і підтримку моїх перших (як і подальших) спроб, вміння знаходити в них цікаве і не боляче видаляти зайве. Фізико-математичному факультету ЖДУ також вдячна – там в мій час не вчили писати статті, але вчили думати...

На Вашу думку, бути “Науковцем року” – це престижно?

Особисто для мене це дуже престижно. Це як визнання того, що твоя діяльність і твоя спрямованість потрібні іншим; твої колеги і друзі говорять – ти молодець, ти найкраща. Наукова діяльність часто закрита, вузько спеціалізована і мало соціальна. Тому відзнака “Науковець року” є приводом для спілкування, для розкриття себе та своїх інтересів іншим людям. Для мене це важливо і потрібно.

.....

|| “Молодий науковець року – 2011” з психолого-педагогічного напрямку,
кандидат педагогічних наук, доцент Колесник Наталія Євгенівна.

Якими якостями, на Вашу думку, має володіти науковець, щоб перемогти у номінації “Науковець року”?

Насамперед, працелюбство, творчість та вимогливість до себе, що виховує почуття відповідальності й тренує волю. Виховувати в собі наполегливість, без чого не можна нічого досягти. Саме такі якості є дорогою до мети; спонукають жити й не піддаватися; робити людину такою, якою вона хоче стати.

У нас в університеті активно діє Студентське наукове товариство. Що Ви можете побажати юним науковцям?

Приємно, що вже зі студентських років молоді науковці займаються науковою роботою. У Житомирському державному університеті наукова робота Студентського наукового товариства спрямована на формування професійних якостей, збагачення й оновлення системи знань і умінь майбутніх педагогів, на розвиток особистісних якостей, самореалізацію у процесі діяльності. Я, як заступник директора Навчально-наукового інституту педагогіки з науково-дослідної роботи, зазначу, що науково-дослідна робота в ННІ педагогіки проводиться системно і планово. Професорсько-викладацький склад має безперечні здобутки у системі підготовки науково-педагогічних кадрів, створенні авторських наукових проєктів, налагодженні міжнародної співпраці, організації студентської наукової роботи, що дозволяє в перспективі передбачати наступність наукових досліджень в інституті. Одним із найбільших досягнень ННІ педагогіки є система підготовки кращих студентів до участі у Всеукраїнських олімпіадах, Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Щиро вдячна викладачам за творчу працю, самовідданість у справі навчання і виховання студентів. Бажаю обдарованій студентській молоді здійснення всіх творчих задумів, великих досягнень на благо університету, щоб кожна ідея мала міцні крила. Нехай найвищі висоти науки підкоряються Вам!

Якою була Ваша перша наукова праця?

Пам’ятаю, будучи студенткою III курсу, працювала над курсовим проєктом з педагогіки, досліджувала проблему становлення та розвитку I-ї чоловічої гімназії в м. Житомирі; опрацьовувала архівні справи, робочі та навчальні матеріали з проблеми дослідження, за результатами якого було надруковано статтю в студентському збірнику наукових праць.

Назвіть три складові успіху в науковій діяльності.

Щоб досягти успіху, насамперед, потрібно зрозуміти своє призначення в цьому світі й займатися своєю справою. Щодо особистої формули успіху – потрібен талант, а разом із ним – совість і благородність. Ці якості необхідні, щоб досягти помітного, вагомого успіху в будь-якій сфері (і в науковій роботі також), ну й звичайно, необхідна велика-велика працьовитість!

|| *“Молодий науковець року – 2010” з природничо-математичного напрямку, кандидат біологічних наук, доцент Шелюк Юлія Святославівна.*

Чи підштовхнула Вас перемога у номінації “Науковець року” до створення нових проектів? Яких?

Перемога у номінації “Науковець року” підштовхнула мене з колегою (до речі, “Науковцем року – 2011” Н. Корнійчук) на створення серії наукових праць за результатами багаторічних досліджень “Стратегія збереження біорізноманіття автотрофної компоненти річкових екосистем Полісся”, за яку ми були нагороджені премією Президента України для молодих учених.

У нас в університеті активно діє Студентське наукове товариство. Що Ви можете побажати юним науковцям?

Уже не один рік я є керівником студентської наукової проблемної групи “Структура і функціонування фітопланктону різнотипних водних об’єктів Полісся”, науковим керівником дипломних та магістерських робіт, тому маю можливість співпрацювати із значною кількістю юних науковців, консультувати, допомагати, радію за їхні, навіть маленькі, перемоги. Хочу побажати всім студентам, що вже працюють над науковими проектами, або планують наукову роботу, великих наукових досягнень, багато терпіння і наполегливості (бо без них неможливі наукові звершення), творчих і прогресивних ідей, їх реалізації.

Де Ви шукаєте натхнення для наукової роботи?

У першу чергу, на своїй кафедрі ботаніки, якою керує творча людина, що має потужний науковий потенціал, відомий в Україні науковець, доктор біологічних наук Киричук Г.Є. Саме тут постійно здійснюється робота над реалізацією наукових планів, проектів, і завжди є практичний результат. Не меншу роль у моїх досягненнях відіграє моя сім’я. Вони радіють моїм успіхам і підтримують мене.

|| *“Молодий науковець року – 2011” з природничо-математичного напрямку, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту Корнійчук Наталія Миколаївна.*

На що витратили премію за перемогу у номінації “Науковець року”?

Премію витратила на експедиційне дослідження фітомікроепіфітону та фітомікроепілітону малих та середніх річок Житомирського Полісся. Здійснено 2 експедиційні виїзди – в другій половині серпня та в середині вересня – в один з регіонів Житомирського Полісся. На жаль, вдалося об’їздити лише четверту частину даного регіону, але було відібрано більш ніж 600 проб водоростей обростань. Планую в цьому та наступних роках продовжити експедиційні виїзди і буду дуже рада, якщо частково матеріальні витрати зможу покрити за рахунок отриманої премії.

Яке Ви маєте хобі, окрім наукової роботи?

Є такий відомий вислів: “Человек жив, пока у него есть любимое хобби”. Моїм хобі протягом багатьох років був спорт. Понад 10 років я займалася боротьбою самбо та дзюдо, а також була капітаном баскетбольної команди. На жаль, зараз стан здоров’я не дозволяє мені займатися спортом. Крім того, багато років я займалася в гуртку художньої вишивки та неодноразово була переможцем міських конкурсів.

“Молодий науковець року – 2010”, “Молодий науковець року – 2011” з літературно-лінгвістичного напрямку, кандидат філологічних наук, доцент Андрущенко Олена Юріївна.

Наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Я вважаю, що наукова робота – це, перш за все, тяжка праця. Здається, що Вас ніхто не контролює, творить, що і коли забажаєте. Проте без певної системи, наполегливості, організованості та відповідальності нічого не вийде. Звісно, людина і повинна мати хист до справи, якою займається, проте без постійного бажання до самовдосконалення талант згасає. Щодо творчого заняття, то в певній мірі так і є, оскільки серед багатьох вже відомих речей, науковець повинен помітити щось цікаве і оригінальне, щоб вирізняло його роботу з-поміж інших праць.

Яким чином можна покращити стан науково-дослідної роботи силами відділу аспірантури та докторантури, Ради молодих науковців, Ради докторів наук університету?

В першу чергу, для успішної науково-дослідної роботи має бути окремий час. На мою думку, наука у нас в країні розвивається не “завдяки”, а “всупереч” усьому. У нас жодним чином не заплановані години для роботи зі студентами в науково-дослідних лабораторіях, у нас не передбачено годин на написання статей, посібників, а це час. Занадто багато годин викладання, тому і немає часу на науку в повній мірі. Мені, наприклад, для того, щоб написати декілька статей на рік, потрібно провести відпустку та майже усі вихідні, щоб щось почитати, подумати. Проте в більшості Європейських країн та США викладачі мають час і на відпочинок, і на наукову роботу, оскільки не переобтяжені так викладанням, яке чомусь рахується в повній мірі, а наука ні.

Що Ви плануєте в майбутньому зробити в науково-дослідній роботі?

У майбутньому планую написання докторської дисертації з доволі цікавої, як на мій погляд, теми, яка пов'язана з інформаційною структурою мови та тими засобами, якими вона представлена у мовленні. Сподіваюсь, що заплановане здійсниться, оскільки робота ведеться уже не перший рік, деякі пілотні дослідження з цього питання були здійснені в рамках трьох грантів: Fulbright Scholar Program (Стенфордський університет, США), SOTL (Центральноєвропейський університет, Угорщина), SCOPES (Цюрихський університет, Швейцарія) та представлені й обговорені на українських та зарубіжних конференціях.

10 років докторантурі університету

“Ми виходимо на шлях віковичний, сіяти в людських серцях добре й вічне. Талант – це праця, знання – це сила ...”. Чомусь саме ці рядки із гімну університету спали на думку, коли почали готувати статтю про підготовку докторів наук в університеті та за його межами.

В травні минулого року ми відсвяткували 20-річчя діяльності аспірантури, а нині приємна і досить визначна дата – 10 років діяльності докторантури нашого університету. Так, 31 грудня 2003 року рішенням Атестаційної комісії Міністерства освіти і науки України було відкрито докторантуру на кафедрі педагогіки зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Першими докторантами стали кандидати педагогічних наук: доцент кафедри педагогіки Антонова Олена Євгеніївна, доцент кафедри прикладної математики та інформатики Спірін Олег Михайлович, доцент кафедри методики викладання іноземних мов та прикладної лінгвістики Місечко Ольга Євгеніївна. Перший випуск докторантури був вдалим, всі троє успішно її закінчили, і на сьо-

годні маємо: Антонова О.Є. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри педагогіки, заступник голови спеціалізованої вченої ради Д 14.053.01 по захисту докторських та кандидатських дисертацій; Місечко О.Є. – доктор педагогічних наук, професор кафедри англійської мови з методиками викладання в дошкільній та початковій освіті, член спеціалізованої вченої ради Д 14.053.10; Спірін О.М. – доктор педагогічних наук, професор кафедри прикладної математики та інформатики (за сумісництвом), заступник директора з наукової роботи Інституту інформаційних технологій і засобів навчання

НАПН України (м. Київ).

Враховуючи потреби університету, у 2006 році було розширено мережу докторантури: на кафедрі педагогіки відкрито спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Діяльність докторантури університету була оцінена Міністерством освіти і науки України позитивно, про це свідчить і той факт, що у 2007 році рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України було дозволено здійснити разовий набір в докторантуру за спеціальністю 03.00.08 – зоологія, на яку був зарахований кандидат біологічних наук, доцент Гарбар Олександр Васильович, нині уже доктор біологічних наук.

Щорічно збільшувався контингент докторантів. Рік 2008: відкрито ще одну постійнодіючу спеціальність в докторантурі 10.01.06 – теорія літератури. Рішенням тієї ж колегії дозволено здійснити разові набори в докторантуру за спеціальностями 07.00.01 – історія України та 10.02.01 – українська мова. І вже станом на 1 листопада 2008 року загальна чисельність докторантів склала 8 осіб.

Хронологія діяльності докторантури показує, що майже кожен другий рік відзначився розширенням мережі спеціальностей докторантури.

У 2010 році відкрито дві філософські спеціальності, а саме: 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії та 09.00.11 – релігієзнавство. У 2012 році відкрито дві

спеціальності в докторантурі при кафедрі українського літературознавства та компаративістики – спеціальність 10.01.01 – українська література, кафедрі української мови – спеціальність 10.02.01 – українська мова. На сьогодні контингент докторантів складає 12 осіб, підготовка проводиться за шістьма спеціальностями: 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії, 09.00.11 – релігієзнавство, 10.01.01 – українська література, 10.01.06 – теорія літератури, 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. У найближчих планах – постійнодіючі докторантури із зоології, гідробіології, германістики, історії України, історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін. Зусиллями ректорату та кафедр, щорічно на навчання до інших університетів та наукових установ направляється 2-3 докторанти та здобувачі наукового ступеня доктора наук за цільовою підготовкою. Така практика досить успішна. За останні п'ять років університет поповнився доктором фізико-математичних наук Ляшенко Б.М., двома докторами філософських наук (Козловець М.А., Поліщук О.П.), двома докторами психологічних наук (Хазратова Н.В., Журавльова Л.П.), чотирма докторами педагогічних наук (Тернопільська В.І., Сейко Н.А., Климова К.Я., Кучерук О.А.), доктором наук з фізичного вихован-

ня та спорту Ахметовим Р.Ф., двома докторами філологічних наук (Мойсієнко В.М., Єршов В.О.), доктором біологічних наук Киричук Г.Є., доктором історичних наук Ярмошиком І.І. та доктором економічних наук Харчишиною О.В. В цілому над докторськими роботами працює понад 40 кандидатів наук. Пройшли підготовку в докторантурі університету і завершують роботу над докторськими дисертаціями Сидорчук Н.Г., Самойлюкевич І.В., Венгерська В.О., Астрахан Н.І., Коновальчук І.І. За цільовою підготовкою навчаються наші викладачі в Донецькому національному університеті за спеціальністю 10.02.04 – германські мови (Семенюк І.С.), в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова за спеціальністю 07.00.01 – історія України (Стельникович С.В.), за спеціальністю 23.00.03 – політична культура та ідеологія (Рудницький С.В.), в Інституті соціальної і політичної психології НАПН України за спеціальністю 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи (Горбунова В.В., Климчук В.О.).

Оцінюючи перше десятиліття діяльності докторантури, ми можемо твердо сказати, що визначили правильний курс, що дійсно найкращі досягають успіху, щоб впевнено "...сіяти в людських серцях добре й вічне..."

Підготувала
завідувач відділу аспірантури та
докторантури **Новіцька І.В.**

Докторантура очима наших науковців (бліц-інтерв'ю випускників докторантури)

Антонова О.Є., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, випускниця докторантури Житомирського державного університету імені Івана Франка (2004-2007 рр.)

Олено Євгенівно, Ви є однією з перших випускниць докторантури нашого університету. З чого Ви розпочинали свій шлях як науковиця?

Ще будучи студенткою природничого факультету, займалася науковою роботою на кафедрі хімії

та методики біології. Брала участь у студентських олімпіадах з біології і хімії. З біології навіть зайняла III місце на республіканському етапі (тоді олімпіада була всесоюзною).

Після закінчення інституту залишилася працювати на кафедрі

хімії, однак з серпня перейшла на кафедру педагогіки (відбувалося розширення кафедри за рахунок введення нових предметів і тоді багато наших випускників потрапили саме на загальноінститутські кафедри). Крім того, педагогіка безпосередньо пов'язана із обраною мною професією. Наша сім'я – це велика вчительська династія, яка складається із чотирьох поколінь: дідусь і ба-

буся за маминою лінією, рідна тітка мого батька (до речі, Заслужена вчителька Російської Федерації), дядько, я, а тепер і мій син Олексій. Причому чотири покоління пройшли через наш навчальний заклад: дідусь і дядько – фізико-математичний факультет, я – природничий, мій син – Навчально-науковий інститут іноземної філології. Тому довго не вагалася. Думаю, що напрям наукової діяльності було обрано не випадково.

Завідувачем кафедри була Дубасенюк Олександра Антонівна, яка відразу залучала молодь до наукової роботи, підбираючи тематику відповідно до схильностей й інтересів викладача. Так я почала займатися проблемою формування у майбутніх учителів базових знань з педагогіки, яка згодом переросла у тему кандидатської дисертації. Олександра Антонівна стала тим взірцем і тією людиною, яка вела шляхом наукового і професійного зростання і досі залишається “провідною зіркою”, яка майорить попереду і стимулює не зупинятися, а долати все нові й нові вершини.

Перша наукова стаття була безпосередньо пов’язана з темою дослідження і стосувалася застосування методу контент-аналізу у вивченні сутності педагогічних понять. Зрозуміло, що перші публікації були схожі на перші кроки маленької дитини: трохи невпевнені, трохи сумбурні. Однак за кожен літературний крок можна відповісти і сьогодні. Мені не соромно ні за свої перші публікації, ні за кандидатську дисертацію, хоча, без сумніву, вони не бездоганні. В одному з відзивів на автореферат моєї кандидатської роботи було написано, що мої твердження «не завжди беззаперечні, однак обов’язково обґрунтовані». Завжди намагаюсь знайти наукове обґрунтування своїм ідеям і висновкам.

Наукова робота для мене, швидше творче заняття, яке іноді, щоправда, не дає спати ночами, однак приносить надзвичайне задоволення, коли набуває завершеності.

Якщо говорити про складові успіху в науковій діяльності, то я б назвала такі: усвідомлювати мету, вірити в себе і наполегливо працювати.

Як вплинуло навчання в докторантурі, захист докторської дисертації на Ваше життя “після”?

Життя набуло нового значення: стало змістовнішим, більш наповненим, цікавішим. Дає можливість спілкуватися з цікавими людьми. Однак, додалося і відповідальності: за себе, свої думки і публікації, за якість робіт своїх аспірантів, певною мірою за долі

й професійне зростання моїх колег.

Ми знаємо, що Ви не лише знаний науковець, гарна мама, любляча донька та дружина, а ще – Ви ніколи не забуваєте відпочивати душею. Як Вам це все вдається поєднувати?

Люблю мандрувати разом із сім’єю, читати, збирати картини з пазлів, вирощувати квіти, особливо орхідеї, подобається комп’ютерне моделювання. А ще – дуже люблю море. Якби я не стала викладачем, мабуть, обрала б професію, пов’язану із життям морських глибин. А якби мала друге життя, то прожила б його біля синього моря в Севастополі.

Олеже Михайловичу, Вас з Житомирським державним університетом поєднує багато: студент, дипломований спеціаліст з математики та фізики, асистент кафедри математики, доцент кафедри приклад-

Спірін О.М., доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (м. Київ), випускник докторантури Житомирського державного університету імені Івана Франка (2004-2007 р.р.)

ної математики та інформатики, кандидат педагогічних наук, далі докторант кафедри педагогіки, доктор наук. А тепер – переїзд до іншого міста. Але Ви все-таки залишилися працювати в університеті за сумісництвом. Чи змінив Ваше життя захист докторської дисертації?

Щоб якось дуже суттєво – то ні. Це був ще один важливий етап власної наукової діяльності. Після отримання диплома доктора наук поставив нові завдання для себе як для науковця і уже як для керівника, посадовця. Планую більш ґрунтовно зосередити-

ся на дослідженнях з інформаційно-комунікаційних технологій в освіті (це ще досить новий перспективний напрям). Залучаю молодь до наукової роботи, зокрема, керую написанням кандидатських дисертацій, саме з цього напрямку дослідження, двоє кандидатів наук під моїм керівництвом уже захистили дисертаційні дослідження.

Скажіть, Ви прагнули займатись науково-дослідною роботою, чи так склалось життя? І чому у свій час Ви вибрали саме таку наукову галузь, як педагогічні науки?

Чесно кажучи, я прагнув бути

хорошим вчителем, викладачем. А сучасний викладач, особливо в предметних галузях, які швидко змінюються (наприклад, в інформатиці, в ІКТ), без проведення наукових досліджень хорошим фахівцем не стане.

На той період, коли я почав серйозно займатися науковою роботою, саме у галузі педагогічних наук були найсприятливіші умови для ефективного виконання досліджень. Зокрема, в Житомирському державному університеті була відкрита докторантура,

що суттєво полегшило навчання; як кажуть, у рідних стінах завжди легше.

Отже, Ваша наукова робота – це певним чином хобі. Але чи є ще якийсь захоплення, хобі?

Я більше двох років тому кинув палити і нині моє головне хобі – вдихання свіжого повітря. А якщо серйозно, то автомобільні подорожі та виховання маленької донечки.

З чим у Вас асоціюється День науки в нашому університеті?

Передусім з високоповажними, високоосвіченими, інтелігентними і доброзичливими колегами-науковцями. А також, з незаперечно вагомими досягненнями нашого університету в науково-дослідній роботі з різних галузей наук. Хотілося б побажати, щоб кількість справжніх науковців лише зростала, не зважаючи на усілякі труднощі у цій дуже нелегкій праці. Щоб Вас, колеги, ніколи не полишало нахнення, праця та наукова вдача.

Наталіє Володимирівно, ми знаємо цікаву історію Вашого знайомства з нашим університетом: у 2004 році Ваша кандидатська дисертація потрапила до нашої спеціалізованої вченої ради для нострифікації. Ви знову повернулися вдруге до нашого університету, але тепер вже як докторант. Чи змінили якимось чином Ваше життя докторантура, захист докторської дисертації?

Якса Н.В., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського, випускник докторантури Житомирського державного університету імені Івана Франка (2006-2009 р.р.)

Так, дійсно, навчання в докторантурі Вашого університету стало ще одним важливим етапом у становленні мене як науковця. Мені дуже пощастило, що на той час на моєму життєвому шляху науковця трапилися голова спецради Олександра Антонівна Дубасенюк та, на той час, вчений секретар Наталія Андріївна Сейко. Після знайомства з Олександром Антонівною, я зрозуміла, що після кандидатської дисертації обов'язково продовжу наукову діяльність. Так я знову приїхала до Житомира, визначилася із напрямком дослідження і вступила в докторантуру. Моїм науковим консультантом погодилася стати Олександра Антонівна, за що їй дуже вдячна. Почалося навчання – це був період досить тяжкої та наполегливої праці, логічним результатом якої стала моя докторська

дисертація, яка дала можливість реалізувати мій науковий потенціал.

Якби Ви не стали викладачем у галузі педагогіки, то яку б професію обрали?

Базова моя освіта – вчитель англійської мови та літератури, як бачите, з педагогікою не дуже перекликається, але саме під час роботи на посаді вчителя, я перейнялася проблемами педагогічної взаємодії вчителя і учня, в подальшому викладача і студента в навчальному процесі. В цей же період мене захопила психологія. Думаю, що змогла б реалізувати себе в психології.

А ще, окрім основної діяльності, я захоплююся історією Криму і відвідую історичні пам'ятки, яких у Криму дуже багато. Можливо, у цій галузі я змогла б себе теж якимось чином реалізувати.

Климова К.Я., доктор педагогічних наук, професор кафедри філології і лінгводидактики, випускник докторантури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (2006-2009 р.р.)

Можливо, ми будемо повторюватися, але кожному, нині вже знайомому доктору наук, хочеться поставити одне і теж запитання: "Чи змінили якимось чином Ваше життя докторантура, захист докторської дисертації?"

Вважаю, що навчання в докторантурі не лише дисциплінує, а й

спонукає до роздумів над питанням: чи полюбив ти науку в собі, чи себе в науці? Якщо друге переважає над першим, значить, ти помилився, вступивши до докторантури і навіть захистивши докторську дисертацію.

Під час навчання в докторантурі Національного педуніверситету я перебувала в чудовій атмосфері

спілкування зі своїм науковим консультантом – доктором філологічних наук, професором, академіком НАПН України Любов'ю Іванівною Мацько та колегами з очолюваної нею кафедри стилістики української мови. Працюючи над дисертацією, відчувала постійну підтримку потужного наукового колективу нашого університету, а також познайомилася з багатьма відомими в Україні та за кордоном лінгводидактами та мовознавцями: кожна людина по-

своєму вплинула на моє ставлення до науки і до життя взагалі. Здається, тільки заради цього спілкування варто було вступати до докторантури. Безперечно, сам захист став яскравою і незабутньою подією мого життя. А щодо змін у житті, то скажу відверто, що на "відпочинок" від цікавих ідей, від творчої діяльності годі й сподіватися. Отже, життя було, є і повинно бути насиченим.

На Вашу думку, наукова робота – це талант, тяжка праця чи творче заняття?

Ми знаємо чимало талановитих науковців, для яких легковажність, лінощі, шкідливі звички стали серйозною перешкодою. Про єдність праці і творчості писали Григорій Сковорода і Максим Рильський. Загальноновизнано, що хист повинен стати поштовхом до постійної напруженої розумової праці. Але результати її повинні обов'язково приносити радість.

Хто з науковців для Вас є взірцем для наслідування?

Є людина, завдяки якій я зрозуміла, що методика навчання української мови – наука, варта того, щоб віддавати їй все своє життя. Для мене доктор педагогічних наук, професор, академік, автор підручників і програми з української мови для початкової школи Микола Самійлович Вашуленко став не просто керівником кандидатської дисертації з лінгводидактики вищої школи, а й взірцем вчителя-патріота України, принципової і порядної людини, мудрого наставника. Радію з того, що М. С. Вашуленко є другом нашого університету.

Напередодні Днів науки що б Ви хотіли побажати відділу аспірантури та докторантури?

Вважаю, що на сьогодні з аспірантами та докторантами працює компетентна, досвідчена, мобільна,

толерантна команда – цього ніхто не заперечить. Попри завантаженість, жінки і дівчата елегантні, завжди усміхнені – справжнє обличчя сучасного науковця. А побажання традиційно-необхідне кожному: здоров'я та натхнення. І, звичайно, розквіту відділу.

Кучерук О.А., доктор педагогічних наук, доцент кафедри дидактичної лінгвістики та літературознавства, випускник докторантури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (2008-2011 р.р.)

Наші докторанти переконали нас, що захист докторської дисертації дійсно має вплив на подальше життя, погляди. Це нові і дуже важливі знайомства, в подальшому – це нові долі, нові науковці. Назвіть, на Вашу думку, три основні складові успіху в науковій діяльності.

Складників успіху, на мій погляд, значно більше, але якщо з них назвати три основних, то можу сказати, що успіх у науковій діяльності залежить, по-перше, від зацікавленості та цілеспрямованості, по-друге, від наполегливості творчої праці, по-третє, від широкого спілкування з фахівцями у певній галузі.

Це, очевидно й актуальність проблеми дослідження, і цілеспрямованість науковця, а також особистісні якості наукового керівника, який стає взірцем для наслідування

і авторитетним порадником.

Які плани на майбутнє, що плануєте зробити в науково-дослідній роботі?

Насамперед, прагну спрямувати власну науково-дослідну роботу на пошук ефективних технологій формування мовної особистості школяра і студента. В планах – відкриття аспірантури саме з методики викладання української мови і літератури на базі нашого університету, щоб полегшити нелегку наукову працю і допомогти талановитій молоді реалізувати себе у науці. Планую працювати в редколегіях наукових журналів, спілкуватися з українськими та зарубіжними науковцями. Мрію душу мови донести до кожного.

З чим у Вас асоціюється День науки в нашому університеті?

День науки в нашому університеті в мене асоціюється з науковим рефлексивним полілогом. Це визнання успіхів наших провідних учених, досягнень наукових шкіл, гарні та вдячні спогади учнів-послідовників. Це свято, яке об'єднує декілька поколінь у стінах альма-матер.

Підготувала та провела завідувач відділу аспірантури та докторантури **Новіцька І.В.**

Інноваційні науково-дослідні проекти університету

Науково-дослідна робота в Житомирському державному університеті імені Івана Франка спрямована на виконання фундаментальних і прикладних науково-дослідних проектів з пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки (за рахунок бюджетних асигнувань, за державними науково-технічними програмами, госпдоговорами із замовниками наукової продукції, комплексними кафедральними науковими планами) на підтримку, розвиток та ефективне використання науково-технічного потенціалу університету, підготовку науково-педагогічних кадрів високої кваліфікації, підвищення рівня навчального процесу в університеті.

Це, в свою чергу, дозволяє реалізувати науковий потенціал співробітників, підвищувати їх професійний рівень, вносити вклад у розвиток економіки України. Виконання науково-дослідних робіт із залученням студентів дозволяє планувати реальну тематику курсових і дипломних проектів, забезпечує можливість участі студентів у підготовці студентських наукових праць, проведення наукових конференцій, винахідницьку діяльність. За останні три роки в нашому університеті завдяки плідній роботі викладачів та студентів виконувалося 8 науково-дослідних проектів (5 – фундаментальних, 3 – прикладних).

Актуальною для дослідження стала науково-дослідна тема **“Роль гідробіонтів у формуванні якості води річкових екосистем Центрального Полісся”**, яка виконувалася на кафедрі біології під керівництвом доктора біологічних наук, професора В. І. Щербака. Результатом стало дослідження впливу природних та антропогенних факторів на структурно-функціональні показники водоростевих і безхребетних угруповань та дослідження рівня органічного забруднення річок Центрального Полісся, а також вивчення видового складу, динаміки розвитку, екології та особливостей функціонування круговічастих інфузорій в очисних спорудах, що буде сприяти удосконаленню технології очистки стічних вод й тим самим допоможе вирішити проблеми, пов’язані з охороною навколишнього середовища. Розробка становить інтерес не тільки для науковців, а також і для підприємств з очистки стічних вод.

Грунтовною, на наш погляд, є науково-дослідна робота **“Розвиток теорії оптичних і електрооптичних методів дослідження напівпровідникових наносистем”**. Над нею працював творчий колектив у складі 6 осіб – науковий керівник доктор фізико-математичних наук (науковий керівник – професор С. І. Покутній).

В даному проекті вперше отримано низку суттєвих результатів, які не мають аналогів у світі. В результаті виконання проекту розширено фізичні уявлення про оптичні і електрооптичні властивості наноматеріалів, розвинуто наукові принципи управління оптичними і електрооптичними фундаментальними параметрами квазінульвимірних структур, розроблено практичні рекомендації по застосуванню нових наноматеріалів і нанотехнологій в оптоелектроніці і в квантовій електроніці (зокрема, нових матеріалів, перспективних для створення елементів, що керують оптичними сигналами інжекційних напівпровідників нанолазерів, в оптичних бістабільних елементах та транзисторах, оптичних комп’ютерах). Впроваджено нові спецкурси для спеціалістів та магістрів з даної тематики дослідження.

У галузі соціально-гуманітарних наук на особливу увагу заслуговує проект **“Ціннісна підтримка особистості при переході до кредитно-модульної системи навчання”**. Над нею працював творчий колектив у складі 9 осіб (науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, дійсний член АПН України, завідувач лабораторії психології творчості Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України В. О. Моляко). Проект спрямований на подолання ціннісних криз особистості. На основі цього було створено методичний інструментарій для виявлення індивідуальних особливостей ціннісних криз, тренінгові і консультативні методики. Проект сприяє підвищенню ефективності адаптації студентів до навчання в умовах кредитно-модульної системи навчання, заощаджує матеріальні ресурси, пов’язані з професійною переорієнтацією студентів. Студенти мають доступ з мережі Інтернет до інструктивно-методичних матеріалів з усіх навчальних дисциплін та мають можливість проходити комп’ютерне тестування.

Значні здобутки має кафедра хімії, де здійснювалася робота над науково-дослідною темою **“Синтез та використання нових комплексуютьовуючих сорбентів для твердофазної екстракції іонів та молекул”**, що фінансувалася за рахунок видатків спеціального фонду загального бюджету. Над нею працював творчий колектив у складі 6 осіб (науковий керівник – доктор хімічних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту хімії поверхні НАН України В. А. Тьортіх). Результатом дослідження стала розробка та оптимізація умов синтезу нових комплексуютьовуючих хімічно модифікованих сорбентів різної природи, дослідження

їхніх фізико-математичних властивостей, зокрема, адсорбційних характеристик щодо іонів важких металів. Розроблені методики передбачають практичне застосування нових сорбентів для попередньої очистки води. Новизна роботи полягає у тому, що матеріали, які використовуються для синтезу сорбентів є відносно недорогими, тому достатньо перспективними у використанні.

Ще одним досягненням в галузі наукової діяльності є отримання кандидатом психологічних наук, доцентом В. О. Климчуком гранту Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених (2010 р.) на проведення науково-дослідної роботи **“Внутрішня мотивація як чинник особистісного розвитку молоді”**. Результатом роботи стало представлення комплексної методики дослідження внутрішньої мотивації, яка охоплює усі рівні (ситуаційний, ситуаційно-ціннісний та суб’єктно-ціннісний) внутрішньої мотивації, і дало змогу вивчити кожен із рівнів сутнісно, максимально глибоко і широко. Розроблена “Програма розвитку внутрішньої мотивації” дозволяє сприяти розвитку внутрішньої мотивації особистості як на ситуаційному, так і на ціннісному рівнях за рахунок насичення життєвого досвіду особистості подіями з високим внутрішньомотиваційним потенціалом.

Важливою розробкою прикладного спрямування є проект **“Створення Інтернет-порталу організаційно-методичного забезпечення дистанційних олімпіад з програмування для обдарованої молоді навчальних закладів України”**, над яким працював творчий колектив у складі 5 осіб (науковий керівник – доктор фізико-математичних наук, професор Б. М. Ляшенко). Створений Інтернет-портал допомагає вчителю інформатики та викладачу з програмування в проведенні факультативів з програмування, у підготовці до олімпіад; учням та студентам – самостійно готуватися до олімпіад, а саме знаходити відповідні задачі, перевіряти свої розв’язки без участі вчителя, порівнювати рівень своїх умінь з рівнем інших учнів, студентів, що у свою чергу, створює прагнення до перемоги, стимулює до розвитку знань у даній галузі. Кожен день перевіряюча система Інтернет-порталу перевіряє від 300 до 2500 розв’язків користувачів. За період існування сайту було проведено понад 150 тренувальних змагань. Права керівника групи було надано 60 вчителям шкіл та викладачам університетів України та інших держав світу, які створили понад 100 груп для тренувань, що активно використовують Інтернет-портал для підготовки учнівської студентської обдарованої молоді до олімпіад з програмування.

Не можна не відзначити науково-дослідний проект **“Моногенні та гіперголоморфні функції у скінченновимірних алгебрах та їх застосування до**

крайових задач математичної фізики” (науковий керівник – кандидат фізико-математичних наук, доцент О. Ф. Герус). Робота є фундаментальним дослідженням теоретичного характеру, її практичне застосування можливе у просторових задачах математичної фізики, пов’язаних з рівнянням Лапласа. Результатом роботи стало отримання конструктивного опису моногенних (неперервних диференційовних за Гато) функцій, що приймають значення в тривимірній комутативній гармонічній алгебрі з одновимірним радикалом, за допомогою аналітичних функцій комплексної змінної. У процесі дослідження доведено, що моногенні функції мають похідні Гато усіх порядків, запроваджено нове означення кватерніонної гіперголоморфної функції та доведено аналог теореми Коші для функцій, гіперголоморфних за новим означенням. Досліджено властивості точкового спектру зведеного сингулярного оператора Коші та двох дійсних інтегральних операторів, які є його компонентами. Отримані результати не мають вітчизняних аналогів. Результати роботи впроваджено в навчальний процес і розроблено спецкурс **“Елементи гіперкомплексного аналізу”**.

Актуальним, на наш погляд, є проект **“Розробка та впровадження інформаційних технологій дистанційного інтерактивного навчання (на прикладі нормативних дисциплін спеціальностей “Інформаційно-комунікаційні технології” та “Інформатика”)** під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента О. Ю. Усатої. В сучасних умовах глобалізованого світу розробка та впровадження новітніх інформаційних технологій для забезпечення потреб освіти та науки дасть кожному студентові (вчителю, учневі), який має доступ до глобальної мережі Інтернет, можливість набуття сучасних знань у сфері ІТ-технологій, професійного самовдосконалення в галузі інформаційно-комунікаційних технологій та інформатики, зокрема, програмування, участі у предметних олімпіадах, наукових семінарах, турнірах, випробовування своїх сил, знань та умінь, розвитку свого інтелектуального рівня, спілкування з однодумцями, обміну досвідом, самовдосконалення.

Крім того, на кафедрах університету виконуються науково-дослідні роботи в межах комплексних науково-дослідних тем окремих дослідницьких груп та напрямків.

За своєю тематикою науково-дослідні проекти нашого університету є інноваційними та конкурентоспроможними, впровадження яких позитивно вплине на інноваційний розвиток соціальної сфери, суспільства та економіки нашої держави.

Підготувала провідний фахівець відділу аспірантури та докторантури **Караванська Є.В.**

Наші перемоги!!!

З 2011 по 2013 рік Житомирський державний університет імені Івана Франка представив свої здобутки на трьох міжнародних виставках, за підсумком яких був нагороджений трьома золотими та однією срібною медаллю.

Друга Міжнародна виставка “Сучасні навчальні заклади – 2011”: представлено 26 наукових проектів. Житомирський державний університет імені Івана Франка нагороджено **золотою медаллю** у номінації “Упровадження системи компетенцій – як основи підготовки конкурентноздатних фахівців у вищій школі”.

Третя Міжнародна виставка “Сучасні заклади освіти – 2012”: представлено 37 наукових проектів. Університет нагороджено **золотою медаллю** у номінації “Діяльність вищого навчального закладу по підвищенню якості підготовки фахівців”.

Четверта Міжнародна виставка “Сучасні заклади освіти – 2013”: представлено 40 наукових проектів. Наш університет нагороджено **золотою медаллю** у номінації “Упровадження системи компетенцій у навчальний процес як основи якісної професійної підготовки фахівців вищої освіти” та **срібною медаллю** у номінації “Управління і науково-методичний супровід інноваційного розвитку сучасних закладів освіти”.

Підготувала провідний фахівець відділу аспірантури та докторантури кандидат філософських наук

Коваль Т.В.

Вітаємо науковців університету, які захистилися у 2012 році

Вже кілька років поспіль спостерігається тенденція зростання кількості кандидатів та докторів наук в університеті. Так, лише у 2012 році було захищено 34 кандидатських та 3 докторських дисертаційних досліджень. Редакція інформаційно-аналітичного бюлетеня відділу аспірантури та докторантури “Доктрина” вводить нову традицію – щорічно висвітлювати наші досягнення за минулий рік.

У січні 2012 року у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка викладачем кафедри англійської мови Гаращуком Кирилом Володимировичем захищено дисертацію на тему: “Структурні реформи в системі загальної середньої освіти сучасної Великої Британії”, спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Лісова С.В.

Лютий 2012 року: у спецраді Національного університету харчових технологій доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харчишина Олена Володимирівна захистила докторську дисертацію за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами на тему: “Формування організаційної культури в системі менеджменту підприємств харчової промисловості” (науковий консультант – доктор економічних наук, професор Бутнік-Сіверський О.Б.). Викладач кафедри філософії Горохова Людмила Вікторівна захистила у спецраді університету з філософських дисциплін кандидатську дисертацію на тему: “Страх як екзистенціаль буття сучасної людини: соціально-філософський аналіз” (спеціальність 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії, науковий керівник – доктор філософських наук, професор Козловець М.А.). Ще два кандидатські дослідження з педагогічних дисциплін були захищені у спецраді університету: викладач кафедри методики викладання іноземних мов та прикладної лінгвістики Жилиєва Юлія Миколаївна захистила дослідження на тему: “Застосування методу проектів у професійно-педагогічній підготовці майбутніх учителів іноземних мов” (спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Антонова О.Є.). За цією ж спеціальністю захистила кандидатську дисертацію викладач кафедри англійської мови з методиками викладання у дошкільній та початковій освіті Гуманкова Ольга Сергіївна на тему: “Підготовка майбутніх учителів гуманітарних дисциплін до здійснення диференційованого підходу у навчанні учнів загальноосвітніх навчальних закладів” (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Калініна Л.В.). Викладач кафедри української мови Весельська Галина Станіславівна в спецраді Інституту української мови НАН України захистила дисертацію на тему: “Нові явища у функціонуванні сурядних сполучників в українській мові кінця XX - по-

чатку XXI ст.” (спеціальність 10.02.01 – українська мова, науковий керівник – доктор філологічних наук, професор Городенська К.Г.)

Березень минулого року: випускник аспірантури кафедри філософії Яцик Сергій Петрович у спецраді Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара під керівництвом доктора філософських наук, професора Сауха П.Ю. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: “Екзистенціальний феномен “власного Я” (історико-філософський аналіз)”, спеціальність 09.00.05 – історія філософії. Випускник аспірантури кафедри педагогіки Вербівський Дмитрій Сергійович у спецраді з педагогіки нашого університету захистив дисертаційне дослідження за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти на тему: “Формування професійної етики персоналу центру обслуговування абонентів мобільного зв’язку” (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Єремеева В.М.). Здобувач кафедри педагогіки Горай Ольга Віцентіївна достроково захистила кандидатську дисертацію у спецраді нашого ж університету на тему: “Підготовка майбутніх медичних сестер (фельдшерів) до санітарно-гігієнічного виховання і профілактичної роботи зі школярами” (спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Ковальчук В.А.). У спецраді Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України двома випускниками аспірантури захищено кандидатські дослідження із спеціальності 03.00.08 – зоологія: під керівництвом доктора біологічних наук, професора Довгала І.В. викладач кафедри зоології Алпатова Оксана Миколаївна захистила кандидатську дисертацію на тему: “Черепашкові амеби (Testacealobosia; Silicofilosea) Житомирського та Київського Полісся (фауна, таксономія, екологія)”; під керівництвом доктора біологічних наук, професора Стадніченко А.П. захистила дисертацію викладач кафедри зоології Гарлінська Алла Анатоліївна на тему: “Пухирчиккові (Mollusca: Gastropoda: Pulmonata: Physinae) України”.

Квітень 2012 року: викладач кафедри романогерманських літератур та літературознавства Ліпівський Микола Леонідович у спецраді Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича захистив дисертацію із спеціальності 10.01.06 – теорія літератури на тему: “Малі драматичні форми: система жанрів, своєрідність поетики (на матеріалі німецької літератури першої третини ХХ ст.)”, науковий керівник – доктор філологічних наук, професор Чирков О.С. У спеціалізованій вченій раді нашого університету було захищено дві кандидатські дисертації з педагогіки за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти: під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Калініної Л.В. захищена робота здобувачем кафедри педагогіки Несвірською Тетяною Вікторівною на тему: “Формування загально-культурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови в процесі професійної підготовки”; під керівництвом доктора педагогічних наук, професора Левківського М.В. здобувачем кафедри педагогіки Горобцем Сергієм Миколайовичем захищена дисертація на тему: “Формування професійної компетентності студентів економічних спеціальностей з використанням комп’ютерно орієнтованих технологій навчання”. У спецраді Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України під керівництвом доктора біологічних наук, професора Межжеріна С.В. викладач кафедри зоології Шимкович Олена Домініківна захистила кандидатську дисертацію зі спеціальності 03.00.08 – зоологія на тему: “Алоvidoва структура й інтрогресивна гібридизація у ставковика великого *Lymnaea stagnalis* (Linnaeus, 1758) s. lato (Gastropoda, Pulmonata) в межах України”.

Травень минулого року: викладач кафедри соціальної педагогіки та педагогічної майстерності Остапчук Олена Леонідівна під керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Коляденко С.М. у спецраді університету захистила кандидатську дисертацію на тему: “Підготовка майбутніх соціальних педагогів до гендерного виховання учнів підліткового віку” (спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти). У спецраді Національної академії статистики, обліку та аудиту викладач кафедри математики Клімова Інна Олександрівна захистила дисертацію: “Статистичне вивчення ринку сільськогосподарської продукції” (спеціальність 08.00.10 – статистика,

науковий керівник – доктор економічних наук, професор Парфенцева Н.О.).

У червні 2012 року викладач кафедри історії України Ковальчук Іван Васильович у спецраді Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова під керівництвом доктора історичних наук, професора Даниленка В.М. захистив дисертацію за спеціальністю 07.00.01 – історія України “Політично-військові і соціально-економічні складові діяльності ОУН та УПА на території Житомирської і західних районів Київської областей (військова округа “Тютюнник”) у 1941-1943 рр.”. У цей же період і в цій же спецраді захистила кандидатську дисертацію викладач кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Хоменко Олена Олександрівна “Формування та основні напрямки діяльності уряду Української Держави 1918 року” (спеціальність 07.00.01 – історія України, науковий керівник – доктор історичних наук, професор Терещенко Ю.І.). У спецраді Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України під керівництвом доктора біологічних наук, професора Довгаля І.В. викладач кафедри зоології Алпатова Оксана Миколаївна захистила кандидатську дисертацію зі спеціальності 03.00.08 – зоологія на тему: “Черепашкові амеби (*Testacealobosia*; *Silicofilosea*) Житомирського та Київського Полісся (фауна, таксономія, екологія)”.

У межах діяльності спеціалізованої вченої ради з педагогіки у червні 2012 р. було підготовлено три кандидати педагогічних наук. Так, випускниця аспірантури кафедри педагогіки, викладач кафедри методики викладання іноземних мов та прикладної лінгвістики Волощук Анна Миколаївна захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти на тему: “Формування методичної компетентності майбутніх учителів гуманітарного профілю у процесі педагогічної практики” (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Калініна Л.В.) Викладач кафедри іноземних мов Кравець Олена Євгенівна від керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Сидорчук Н.Г. захистила дисертацію за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти на тему: “Технологія проектування навчальної інформації в процесі професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу”. Викладач кафедри англійської мови з методиками викладання у дошкільній та початковій освіті Лук’янчук Світлана Федорівна захистила роботу за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки на тему: “Полікультурне виховання учнів в американській середній школі” (науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Жуковський В.М.).

Початок 2012-2013 навчального року, а саме, вересень виявився також досить продуктивним; так, у спецраді нашого університету випускницею аспірантури кафедри педагогіки Коваловою Світлавою Миколаївною була захищена кандидатська дисертація за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти: “Кейс-метод у системі професійної підготовки майбутніх учителів у Великій Британії” (науковий керівник – доктор педагогічних наук,

професор Антонова О.Є.); Кубрак Сніжаною Василівною захищено дисертаційне дослідження з теми: “Педагогічні умови професійного саморозвитку майбутнього вчителя філологічного профілю засобами інформаційних технологій” (спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Вітвицька С.С.). Здобувач кафедри педагогіки Самойленко Оксана Анатоліївна в цій же спецраді захистила дисертацію за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки за темою: “Проблема християнських гуманістичних цінностей у вітчизняній педагогічній думці (др. пол. XIX ст. – поч. XX ст.)” (науковий керівник – доктор філософських наук, професор Герасимчук А.А.). У спецраді Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова доцентом кафедри дидактичної лінгвістики та літературознавства Кучерук Оксаною Анатоліївною була захищена докторська дисертація на тему: “Система методів навчання української мови в основній школі” (спеціальність 13.00.02 – теорія і методика навчання української мови, науковий консультант – доктор педагогічних наук, професор Донченко Т.К.)

Жовтень 2012 року: у спеціалізованій вченій раді Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України під керівництвом доктора біологічних наук, професора Межжеріна С.В. захистив докторську дисертацію доцент Гарбар Олександр Васильович із спеціальності 03.00.08 – зоологія на тему: “Гібридизаційні явища та їх еволюційне значення на прикладі дощових черв'яків та легеневиких молюсків”.

Аспірантка кафедри педагогіки, а нині викладач кафедри іноземних мов Свириденко Ірина Миколаївна у спецраді Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського достроково захистила дисертацію за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання на тему: “Педагогічні умови виховання вірності в особистісних взаєминах студентів вищих навчальних закладів” (науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент Тернопільська В.І.).

У спеціалізованій вченій раді нашого університету викладач кафедри математики Орел Лілія Олександрівна захистила дисертаційне дослідження на тему: “Педагогічні умови організації самостійної роботи з ма-

тематики майбутніх учителів початкових класів” (спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Обозний В.В.).

У грудні минулого року лави кандидатів наук поповнили: випускниця аспірантури кафедри філософії, провідний фахівець відділу аспірантури та докторантури Коваль Тетяна Вікторівна, яка успішно захистила кандидатську дисертацію у спеціалізованій вченій раді Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля на тему: “Страх старості як чинник буття сучасної людини” за спеціальністю 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури під керівництвом доктора філософських наук, професора Поліщук О.П. У спецраді Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького випускниця аспірантури кафедри українського літературознавства та компаративістики Сушкевич Тетяна Олександрівна захистила дисертаційне дослідження за спеціальністю 10.01.01 – українська література на тему: “Особливості композиції романів П. Загребельного про Київську Русь”, науковий керівник – доктор філологічних наук, професор Білоус П.В. Під керівництвом професора Білоуса П.В. у спецраді того ж таки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького захистила кандидатську дисертацію здобувач кафедри українського літературознавства та компаративістики Клименко Тетяна Євгенівна на тему: “Архетипна символіка у “Повісті минулих літ” (спеціальність 10.01.01 – українська література). Викладач кафедри англійської філології та перекладу Вискушенко Світлана Андріївна захистила кандидатську дисертацію зі спеціальності 10.02.04 – германські мови у спецраді Херсонського державного університету на тему: “Фахова мова тваринництва: лінгвокогнітивний і комунікативно-функціональний аспекти (на матеріалі британського варіанта англійської мови)” (науковий керівник – доктор філологічних наук, професор Кияк Т.Р.).

Відділ аспірантури та докторантури щиро вітає всіх кандидатів і докторів наук, які захистилися у 2012 році!

Підготувала
завідувач відділу аспірантури та докторантури
Новіцька І.В.

Студентська наука: погляд не зі сторони

Навіщо студенти приходять до університету? Питання здається безглуздим. Звичайно, щоб отримати вищу освіту, а пізніше знайти престижну роботу, зробити кар'єру. Але чогось в цій схемі не вистачає. Чогось важливого. Що ж це? Наукова робота. Здається, сьогодні вона потрібна лише окремим студентам, а загалом відволікає від справжнього життя. Проте це хибне твердження. Як і колись, студенти хочуть писати дипломні роботи, брати участь у конференціях, зустрічатись із своїми колегами з інших навчальних закладів, а отже і отримувати той досвід, який дозволить їм і побудувати кар'єру, і досягти успіху. Крім того, з'являється і прагма-

тичний аспект, який є суттєвою частиною життя молодого покоління: навчання за кордоном легше продовжити,

якщо в Україні студент займався науковою роботою та захистив дипломний проект.

Отже, прагматичний студент обирає собі наукового керівника, отримує тему і починає працювати. Навіщо йому з кимось об'єднуватись? Для чого студенту Студентське наукове товариство і для чого воно викладачеві, який вже має у своєму навантаженні проблемну групу чи науковий гурток?

Трохи історії. Студентське наукове товариство вигадали не ми. Воно існує у різних країнах та традиційно об'єднує студентів. Ви запитаете, чому у нашому університеті сьогодні стільки уваги приділяється саме цій формі роботи? Адже є Студентське братство, яке займається вирішенням питань щоденного студентського життя. Чи не будемо ми дублювати діяльність один одного? Так або приблизно так думали ми в науковому відділі, коли вирішили змінити форми роботи СНТ. Отже, в університеті було започатковано виїзні засідання Ради СНТ. Раз на місяць члени Ради СНТ, а це студенти, які представляють всі факультети та інститути університету, їх куратори та проректор з наукової роботи запрошуються до одного із інститутів чи на один з факультетів, аби обговорити останні досягнення сту-

дентів у галузі наукової роботи. Звичайно, ніхто не збирався вигадувати велосипед, але відновити “добре забуте минуле” в наші плани входило.

Новий підхід до роботи Студентського наукового товариства існує другий рік. Чи досягли ми своєї мети? І так, і ні. Але принаймні сьогодні кожен знає, що в університеті працює СНТ. Існує Рада СНТ, на кожному факультеті та в інституті є куратор СНТ, який допомагає студентам вирішувати різноманітні науково-дослідні проблеми.

Крок за кроком ми намагаємось змінити наукову складову студентського життя, зробити її центром, навколо якого обертається і навчання, і дозвілля. Що ми будемо робити далі? Працювати, започатковувати міждисциплінарні розвідки. І не лише для того, щоб розвивати науку, але й для того, щоб студенти навчилися отри-

мувати задоволення від наукової роботи та зрозуміти, що це не лише необхідний момент університетського життя, а справжній виклик, який дозволяє тобі проявити і здібності, і характер, а головне - шанс розвинути свою особистість.

Підготувала провідний фахівець відділу аспірантури та докторантури кандидат філологічних наук, доцент **Борисенко Н.Д.**

Для того, щоб зрозуміти, що те, чим ти займаєшся, потрібне і корисне, людині треба побачити тих, хто займається такою ж справою. От і студентам-науковцям треба частіше зустрічатись та ділитись своїми враженнями про наукову діяльність. Саме тому, 28 березня 2013 року на базі ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка силами Ради СНТ було проведено круглий стіл “Студентська наука: стан і перспективи”, на який були запрошені представники університетів та інститутів міста Житомира.

У вітальній промові професор Наталія Сейко, проректор з наукової роботи ЖДУ, наголосила на

Обмін досвідом триває

необхідності створення загальноміської організації, яка б об'єднала зусилля студентів, які займаються науковою роботою.

Про проблеми та перспективи студентської науки говорили Марія Плотнікова, куратор СНТ ЖНАЕУ; Андрій Морозов, заступник голови ради молодих вчених ЖДТУ; Наталія Шигонська, керівник науково-методичної лабораторії Житомирсько-

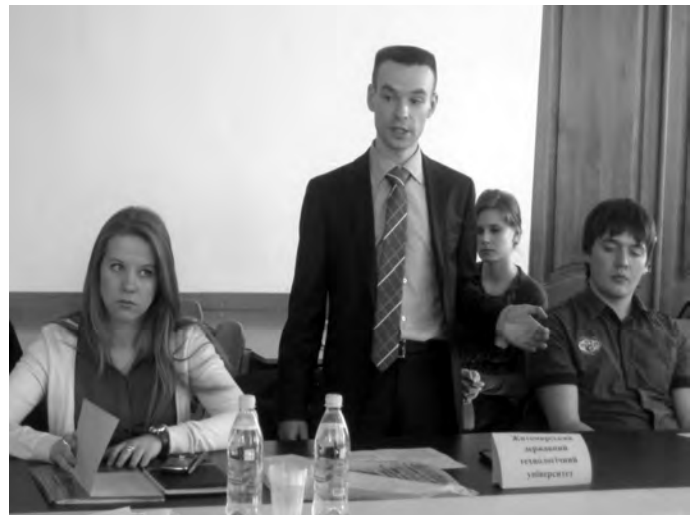

го інституту медсестринства; Роман Дзюбчук, старший науковий співробітник ЖВІ НАУ.

Діяльність студентської навчально-наукової лабораторії, яка функціонує на кафедрі міжкультурної комунікації, презентували її керівник Вікторія Жуковська та заступник Оксана Черниш.

Результати своїх наукових розвідок представили студенти-переможці конкурсів студентських наукових робіт Юлія Покотило, студентка ЖДУ імені Івана Франка; Ірина Мачульська, студентка ЖНАЕУ; Галина Саленко, студентка ЖДТУ; Олег Пісемський, курсант ЖВІ НАУ. Звичайно, тематика робіт у студентів різних університетів відрізняється і не завжди добре зрозуміло, про що йдеться у роботі. Цікавим є інше: всіх студентів об'єднує бажання займатись науковою діяльністю, вміння виділити головне і другорядне та рішучість в досягненні поставленої мети.

У неформальній дискусії студенти обмінялися враженнями про участь у наукових конкурсах, обговорили плани на майбутнє. Майже кожен з них отримав питання, чому він почав займатись науковою діяльністю, що планує робити після закінчен-

ня університету. Звичайно, мотиви у всіх різні, як і плани на майбутнє, але спільним є одне - усвідомлення того, що наукова діяльність під час навчання в університеті дає неоцінений досвід, який стане у пригоді у подальшому житті незалежно від того, яку дорогу обере студент.

Студентське наукове товариство планує зробити засідання круглого столу щорічною подією, яка не лише сприятиме налагодженню наукових контактів, але й надасть можливість нашим студентам побачити, що вони мають однодумців.

Підготувала провідний фахівець відділу аспірантури та докторантури кандидат філологічних наук, доцент **Борисенко Н.Д.**

Лінгвістична онлайн-конференція для молодих дослідників

Студентське наукове товариство ННІ філології та журналістики та ННІ іноземної філології можуть пишатися проведенням Міжнародної лінгвістичної онлайн-конференції із Варшавським університетом.

Треба сказати, що ідея її організації належить проректору із наукової роботи, доктору педагогічних наук, професору Наталії Сейко, яка на одному із засідань Студентського наукового товариства висловила пропозицію щодо залучення молодих науковців університету до презентації власних до-

сліджень, обміну науковим досвідом та активного спілкування із науковцями на міжрегіональному та міжнародному рівнях.

Цю ідею підтримав директор ННІ філології та журналістики, доктор філологічних наук, професор Віктор Мойсієнко. Отож було налагоджено співпрацю із Варшавським університетом, зокрема, із відділами полоністики та Artes Liberales. Викладачі та студенти Варшавського університету охоче відгукнулися на пропозицію проведення конференції.

Підготовка до конференції перетворилася на цікавий проект, оскільки потрібно було здійснювати відбір студентських та магістерських досліджень, що стосувалися тематики конференції, постійно підтримувати зв'язок із представниками Варшавського університету, зокрема, випусницею ННІ філології та журналістики, а нині аспіранткою Варшавського університету Ольгою Макаровою.

16 квітня 2013 року запам'ятається усім учасникам проекту як день першої в історії університету україно-польської студентської онлайн-конференції. Із вітальним словом до українських колег звернулися професори Варшавського університету Галина Карась та Януш Рігер, зазначивши, що це перший досвід проведення конференцій такого типу, але він вартий уваги і проведення серії схожих заходів у подальшому.

“Польщу й Україну єднає багато спільного у сфері історії, культури, мови, отож приємно, що відбуваються спроби порозуміння і налагодження співпраці у науковому світі, тим більше, що ці кроки здійснюють молоді науковці. Маємо надію, що ця конференція стане першою лавісткою подальших контактів і співпраці”, – привітав учасників конференції директор ННІ філології та журналістики, доктор філологічних наук, професор Віктор Мойсієнко.

Програма конференції передбачала виступи чотирьох доповідачів із Варшавського університету та чотирьох із Житомирського, а також презентації студентських наукових товариств обох університетів. Свої дослідження, пов'язані з лінгвістикою, представила аспірантка кафедри української мови ННІ філології та журналістики Олена Денисевич, а також студенти та магістранти ННІ іноземної філології Ілона Василенко та Інна Пе-

тренчук. Серія виступів завершувалася дискусією – доповідачі відповідали на питання своїх польських ровесників та відомих учених. Зацікавлення та жваву дискусію викликали також виступи іноземних колег, пов'язані із дослідженням говірок польських діалектів, лексикології, фразеології.

Із структурою Студентського наукового товариства нашого університету представників Варшавського вишу ознайомила його куратор Наталія Борисенко.

Спілкування онлайн відбувалося польською та англійською мовами і виявилось абсолютно доступним для студентів і викладачів Житомирського університету.

Завершуючи зустріч, усі учасники конференції подякували своїм зарубіжним колегам, пообіцяли підтримувати зв'язок і продовжувати таке спілкування й надалі.

Підготувала куратор СНТ ННІ філології та журналістики, кандидат філологічних наук **Павлінчук Т.І.**

Найкумедніше із життя науковців

Напис на мікроскопі: Шановні аспіранти! Об'єкти насправді значно менші і безпечніші, ніж здається!

Йде захист. Здобувач виходить на трибуну з маленьким папірцем, на якому написана пара коротких слів. Голова ради:

- А де ж ваша доповідь?
- В голові.
- А це що? - киває на папірець.
- А це не вмістилося.

Йде в інституті лекція з безпеки життєдіяльності. Професор аудиторії:

- Ви - прораб на будівництві. На ваших очах падає і розбивається на смерть робочий. Ваші перші дії?

Студенти:

- Викликати швидку!
- Викликати міліцію!
- Повідомити родичів! і т. п.

Професор:

- Одягніть на труп каску і страховальний пояс, інакше міліція приїде за вами.

На кандидатському іспиті аспірант не знає відповіді ні на одне питання. Професор, що втратив терпіння, починає кричати:

- Та ви ж осел! (Звертаючись до одного з асистентів) Принесіть мені, будь ласка, стіг сіна!

Аспірант:

- А мені чашку кави, будь ласка.

Дівчина з інтелігентної сім'ї вступає до інституту іншого міста. Через місяць їй дзвонить мама:

- Донечко, як ти там? Кажуть у вас там студенти п'ють, палять, вживають наркотики, займаються безладним сексом, вступають в релігійні секти.

Дочка, здивовано:

- РЕЛІГІЙНІ СЕКТИ???

Професор студентів-лінгвістів, який складає черговий залік:

- Ну гаразд, так і бути, згнітивши серце поставлю вам залік, якщо ви скажете мені, які три слова найчастіше використовують студенти.

- Я не знаю.

- Абсолютно правильно! Давайте залікову книжку!

- Студент, ви чому на лекції спите?

- Я не сплю, я повільно моргаю.

Запросив якось аспірант дівчину на побачення. Гуляють вони по місту і проходять біля шикарного ресторану.

- Ой, як смачно пахне! - вигукує дівчина.

- Тобі сподобалося? Хочеш, ще раз пройдемося?

Вчені визначили, що найпоширеніша мова у світі - китайська. Її розуміють 1,5 мільярда людей.

Йде один з математиків в потязі. За вікном долина, і на ній пасеться отара овець. Математик і вигукує:

- О!!!!!!! В цій отарі 11000 овець!!!!!!! Чоловік, який сидів поруч, здивовано:

-?!!!! Слухай, це отара мого сусіда, і там справді 11000 овець. А ти як про це дізнався?

- Та це ж зовсім просто: я порахував скільки в цій отарі ніг і розділив на 4.

Британські учені винайшли прилад, за допомогою якого можна легко проходити крізь стіни, назвавши винахід дверима.

Найкраща їжа для дієти - це граніт науки.

Російські учені створили універсальний суперклей, який склеює намертво абсолютно все. Тепер вони активно працюють над проблемою, як відкрити тюбик.

Два професори відпочивають на лавці в парку. Один каже:

- І все-таки людина - дивна істота.

- Чому ви так думаєте, колего? - запитує співрозмовник.

- Достатньо сказати будь-кому, що на небі 9567432876932176978 зірок, і вони повірять. А варто написати: "Обережно! Пофарбовано!"; і вони обов'язково перевірять пальцем.